

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinde Algılanan Sosyal Destek ve Sosyal Kaygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Mehmet İNAN¹, Mehmet YILDIRIM¹, Kaan Doğan YAZAN², Tansu KURTULDU³

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1444445>

ORİJİNAL ARAŞTIRMA

¹Yozgat Bozok Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Yozgat/Türkiye

²Yozgat Bozok Üniversitesi,
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Yozgat/Türkiye

³Gazi Üniversitesi, Eğitim
Bilimleri Enstitüsü,
Ankara/Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı; Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve sosyal kaygı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan ve tarama modelinin alt modellerinde yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise aynı üniversitenin Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 310 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri Google Formlar üzerinden toplanmıştır. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ) ve Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu (SKÖKF) kullanılmıştır. Veriler, IBM SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde hesaplamaları, bağımsız örneklem t testi, Tek Yönlü ANOVA testi ve Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; katılımcıların algılanan sosyal destek düzeylerinin orta seviyenin üzerinde olduğu bulunurken, sosyal kaygı düzeylerinin ise orta seviyenin altında olduğu tespit edilmiştir. ÇBASDÖ toplam puanı ile SKÖKF toplam puanı arasında anlamlı düzeyde, negatif yönde ancak çok zayıf düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=-0.14$ ve $p<0.05$).

Anahtar kelimeler: Algılanan Sosyal Destek, Sosyal Kaygı, Spor Bilimleri, Öğrenci.

Investigation of the Relationship Between Perceived Social Support and Social Anxiety in Students of the Faculty of Sports Sciences

Abstract

The purpose of this research is to examine the relationship between perceived social support and social anxiety in students of the Faculty of Sports Sciences. The relational survey model, which is one of the quantitative research methods and is included in the sub-models of the survey model, was used in the research. The population of the research consisted of university students studying at Yozgat Bozok University Faculty of Sports Sciences in the 2023-2024 academic year. The sample of the research consisted of 310 students studying at the Faculty of Sports Sciences of the same university and participating in the research voluntarily. The data of the research was collected via Google Forms. Personal Information Form, Multidimensional Perceived Social Support Scale (MSPSS) and Social Anxiety Scale Short Form (SKASS) were used to collect the data of the study. The data were analyzed with the IBM SPSS 22.0 package program. Frequency and percentage calculations, independent sample t test, One-Way ANOVA test and Pearson Correlation Analysis were used to analyze the data. As a result of the analysis, while the perceived social support levels of the participants were found to be above the medium level, their social anxiety levels were found to be below the medium level. It was concluded that there was a significant, negative but very weak relationship between the MSPSS total score and the SDCF total score ($r=-0.14$ and $p<0.05$).

Keywords: Perceived Social Support, Social Anxiety, Sport Sciences, Student.

Sorumlu Yazar:
Tansu KURTULDU
tansu33@hotmail.com

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
28.02.2024

Kabul Tarihi:
26.03.2024

Online Yayın Tarihi:
28.03.2024

Giriş

Sosyal bir varlık olan insan çevresiyle olan ilişkisini ve iletişimini sürekli olarak devam ettirmek zorundadır. Bireyin ait olduğu grubun ya da toplumun bir parçası olmadan hayatını sürdürmesi neredeyse imkânsızdır. Bununla birlikte, birey herhangi bir grubun veya toplumun bir parçası olarak hayatını sürdürürken, birçok problem, hastalık veya olumsuzluklar ile karşı karşıya kalabilmektedir. Meydana gelen bu istenmeyen durumlarla baş etmek ve çözüm üretebilmek için de yine etrafındaki insanlara ihtiyaç duymaktadır. Bu çerçevede, bireyin hayatını sürdürürken karşılaştığı sorunlar ile baş etmesinde ailesinden, arkadaşlarından, çevresinden ya da özel bir insandan sağladığı sosyal destek oldukça önemlidir (Çetinkaya ve Korkmaz, 2019).

Bayın (2020)'a göre sosyal destek, bireyin diğer bireyler ile iletişiminden sonra meydana gelen, bireyin diğerleri tarafından kabul edildiğini ve önemsendiğini gösteren ve stres veya olumsuz durumlarla baş etmede bireye fayda sağlayan bir algıdır. Gündoğan ve Sargın (2018) etrafımızda var olan değerli ve güvendiğimiz insanların varlığını hissetmek olarak tanımlamıştır. Yıldırım (2006) bireyin çevresinden gördüğü sosyal, bireysel veya psikolojik durumları içinde barındıran yardım aracı olarak tanımlamaktadır. Bu tanım çerçevesinde bireyin ailesi, iş arkadaşları, sosyal arkadaşları, öğretmenleri ve komşuları o bireyin sosyal destek kaynağını oluşturmaktadır. Bu düşünceye paralel olarak, Bayraktar (2011) da bireyin en önemli sosyal destek kaynağının aile bireyleri olduğunu ancak eşlerinin, arkadaşlarının, akrabalarının, öğretmenlerinin, meslektaşlarının ve komşularının da önemli bir sosyal destek kaynağı olduğunu ifade etmektedir.

Sosyal destek, algılanan ve alınan olmak üzere iki ana başlık altında incelenmektedir. Algılanan sosyal destek, sosyal destek kaynaklarından ne kadar destek algıladığını açıklarken, alınan sosyal destek ise bu kaynakların bireye ne derecede sosyal destek sağladığı ile ilgilidir (House, 1983). Alınan sosyal destek (kaynakları tarafından bireye sağlanan sosyal destek) birey tarafından eksik, kesintili veya anlamsız olarak algılanabilir. Bu nedenle, alınan sosyal destekten daha önemli olan algılanan sosyal destektir (Yıldırım, 1997; Hupcey, 1998). Thoits (1995) bireyin çevresinden algıladığı sosyal desteğin az veya çok olmasının bireyin karşılaştığı problemler ile baş etmede oldukça önemli olduğunu ifade etmiştir. Aile ve arkadaşlarından algıladıkları sosyal destek miktarı fazla olan kişilerin diğerlerine göre daha sağlıklı oldukları da yapılan araştırmalar sonucunda kanıtlanmıştır (Uchino ve Cacioppo, 1996; Cox ve Buhr, 2016; Kim, 2017). Makas (2019) tarafından yapılan araştırma sonucunda algılanan sosyal destek arttıkça yaşam doyumunun arttığı ve kendini toplama sürecinin kısaldığı tespit edilmiştir. Gökler (2007)'in araştırmasında ise algılanan sosyal destek düzeyindeki azalmanın depresyon ve anksiyete gibi sonuçlara zemin hazırladığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, algılanan sosyal desteğin ne kadar önemli olduğunu göstermekte ve algılanan sosyal destek düzeyindeki azalmanın başka problemleri de beraberinde getireceğini

göstermektedir. Algılanan sosyal desteğin azalması sonucunda birey, bu sosyal desteği sağlayabileceği farklı kaynaklara yönelebilir veya tamamen içine kapanarak çeşitli psikolojik sorunlar ile karşı karşıya kalabilir. Bu psikolojik sorunlardan bir tanesinin de sosyal kaygı olduğu söylenebilir.

Sosyal kaygının tanımına bakıldığında literatürde birçok tanımının olduğu görülmektedir. Ancak en yaygın olarak kullanılan tanımının APA (Amerikan Psikiyatri Birliği) tarafından yayımlanan DSM-IV kitabındaki tanımı olduğunu söylemek mümkündür. Bu tanıma göre sosyal kaygı, kişinin tanımadığı insanlarla karşılaştığında veya diğerleri tarafından gözlemlendiğini düşündüğünde belirgin bir şekilde korku duymasıdır (APA, 2013). Karacan (1996)'a göre sosyal kaygı yaşayan bireyler içinde buldukları durumun diğerleri tarafından anlaşılamayacağını ve komik duruma düşeceğini düşünürler. Öztürk (2004) ise sosyal kaygının insanlar arasında iletişim güçlüğünde oldukça önemli bir rol oynadığını ifade etmektedir. Nitekim sosyal kaygı üzerine yapılan araştırmaların sonuçları da bu düşünceleri destekler niteliktedir.

Kermen, Tosun ve Doğan (2016) sosyal kaygı yaşayan bireylerin diğerleri ile iletişim kurma becerilerinde ciddi problemler yaşadıklarını tespit etmiştir. Ürün ve Öztürk (2020) sosyal kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin başkaları ile iletişim kurma, sohbet başlatma, göz teması kurma, partilere veya sosyal etkinliklere katılma ve işe veya okula gitme konusunda isteksiz olduklarını ve bu konularla ilgili çeşitli problemler yaşadıklarını tespit etmişlerdir. Kılıçarslan ve Parmaksız (2020) ise yaşanan sosyal kaygı durumunun zayıf sosyal becerileri, özgüven eksikliğini, eleştiriye karşı aşırı duyarlılığı ve sosyal ilişkilerde zorluk yaşamayı beraberinde getirdiğini ifade etmektedir. Bu tür olumsuz sonuçlarla karşı karşıya kalan bireylerin de toplumdaki uzaklaşma, diğer insanlar ile konuşmaktan ve görüşmekten kaçınma ya da komik duruma düşeceği düşüncesi ile diğerlerinin kendisi ile dalga geçeceğini düşünerek insanlardan uzak durma gibi davranışlar sergilemesi muhtemeldir. Bu durumun da, insanların sosyal kaygı yaşayabilecekleri ya da var olan sosyal kaygı düzeylerini artıracığı düşünülmektedir.

Sosyal kaygı ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri, spor yapan bireyler ya da sporculardan oluşan örneklemeler ile yürütülen araştırmaların genellikle sosyal görünüş kaygısı (Köroğlu ve Sitti, 2023; Tekkurşun Demir, Namlı ve Cicioğlu 2021; Karaağaç ve Çakır, 2021; Musa, 2020; Türker, Yavuz Eroğlu, Şentürk ve Durmaz, 2018; Toprak ve Saraç, 2018), sosyal fizik kaygı (Maçça, Kalkavan ve Akoğuz Yazıcı 2023; Yalçın ve Kurnaz, 2021; Çavuşoğlu ve Yılmaz, 2020; Şahin, 2018; Öztürk, Hazar, Beyleroğlu ve Çelikağ, 2018; Sarıkabak, 2018), etkileşim kaygısı (Aydoğan ve Güner, 2023; Göde ve Öztürk, 2018), işsizlik ve kariyer kaygısı (Asan, 2023; Sarıkol ve Hoşver, 2023; Çetinkaya ve Mutlu, 2022; Turhan ve Arslanboğa, 2022; Yılmaz ve Caz, 2022; Kaya, 2022; Aygün, 2020), veya sporcularda yaralanma kaygısı (Yıldız, 2022;

Saki ve Çankaya, 2022; Budak, Sanioğlu, Keretli, Durak ve Öz, 2020; Namlı ve Buzdağlı, 2020; Arıkan ve Çimen, 2020; Ünver, Şimşek, İslamoğlu ve Arslan 2020) ile ilgili olduğu görülmektedir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde sosyal kaygıyı araştıran araştırmaların sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Ancak, genel olarak sosyal kaygının yukarıda ifade edilen değişkenlerden daha farklı olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple, sporcuların sosyal kaygı düzeylerinin araştırılarak sonuçlarının literatüre kazandırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Yukarıda ifade edilen bilgiler çerçevesinde bu araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve sosyal kaygı arasındaki ilişkiyi incelemek ve ele alınan bazı demografik değişkenlere göre öğrencilerin sosyal destek ve sosyal kaygı düzeyleri arasında farklılık olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan araştırma soruları aşağıda ifade edilmiştir.

1. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde algılanan sosyal destek ne düzeydedir?
2. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde sosyal kaygı ne düzeydedir?
3. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin algılanan sosyal destek puanları cinsiyetlerine, branşlarına, yakın arkadaş sayılarına, algılanan gelir düzeylerine, barınma yerlerine ve büyüdükleri yere göre farklılık göstermekte midir?
4. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sosyal kaygı puanları cinsiyetlerine, branşlarına, yakın arkadaş sayılarına, algılanan gelir düzeylerine, barınma yerlerine ve büyüdükleri yere göre farklılık göstermekte midir?
5. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinde algılanan sosyal destek ile sosyal kaygı arasında bir ilişki var mıdır?

Gereç ve Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan ve tarama modelinin alt modellerinde yer alan ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkiyel tarama modeli, en az iki değişken arasındaki ilişkiyi veya dereceyi belirlemek amacıyla yapılan araştırmalarda kullanılan bir çeşit tarama modelidir (Karasar, 2006).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise aynı üniversitenin Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören ve Google formlar

üzerinden oluşturulan ölçekleri gönüllük esasını ile olarak dolduran 310 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Örneklem seçim yöntemi olarak uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Monette, Sullivan ve De Jong (1990)'a göre bu yöntem, ekonomik ve pratik olmasından dolayı sıklıkla tercih edilen ve araştırmacının kolaylıkla ulaşabileceği örneklem elemanlarını seçtiği yöntemdir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve 6 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Formunda, katılımcıların cinsiyetlerine, branşlarına, barınma yerlerine, algılanan gelir düzeylerine, yakın arkadaş sayılarına ve büyüdüğü yere ilişkin sorular yer almaktadır.

Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ÇBASDÖ)

Zimet, Dahlem, Zimet ve Farley (1988) tarafından geliştirilen ölçek bireylerin algıladıkları sosyal desteği ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. 7'li Likert tipinde geliştirilen ölçek 12 maddeden ve 3 alt boyuttan (aile, arkadaş ve özel bir insan) oluşmaktadır. 3.4.8. ve 11. maddeler ölçeğin aile boyutunu, 6.7.9. ve 12. maddeler arkadaş boyutunu ve 1.2.5. ve 10. maddeler ise özel bir kişi boyutunu ölçmektedir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması Eker, Arkar ve Yıldız (2001) tarafından yapılmıştır. Eker vd. (2001) tarafından yapılan analizlerde ölçeğin toplamının iç tutarlılık katsayısı 0.83 olarak hesaplanırken, aile boyutu için 0.80, arkadaş boyutu için 0.85 ve özel bir insan boyutu için de 0.92 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12 iken en yüksek puan 84'tür. Ölçekten alınan puanın fazla olması algılanan sosyal desteğin yüksek olduğunu göstermektedir.

Mevcut bu araştırma için yapılan güvenirlik analizlerinde ise ölçeğin toplamının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.93 olarak bulunurken, aile boyutu için 0.89, arkadaş boyutu için 0.94 ve özel bir insan boyutu için de 0.91 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, ölçeğin bu araştırma için oldukça güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu (SKÖKF)

La Greca ve Lopez (1998) tarafından 18 madde olarak geliştirilen ölçeği, Nunes, Ayala-Nunes, Pechorro ve La Greca (2018) revize ederek 12 maddeye indirgemişlerdir. 5'li Likert tipinde geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarlamasını Can ve Bozgün (2021) yapmıştır. Ölçek, olumsuz değerlendirilme korkusu (ODK, ilk dört soru), yeni durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk (YDSKH, ikinci dört soru) ve genel durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk (GDSKH, son dört soru)

olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Can ve Bozgün (2021) tarafından yapılan analizlerde ölçeğin toplamının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı değeri 0.90 olarak hesaplanırken, alt boyutlarının değerleri ise sırasıyla 0.92, 0.87 ve 0.78 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12 iken en yüksek puan 60'tır ve ölçekten alınan puan arttıkça sosyal kaygı da artmaktadır.

Mevcut bu araştırma için yapılan güvenilirlik analizlerinde ise ölçeğin toplamının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.94 olarak bulunurken, birinci boyutu için 0.93, ikinci boyutu için 0.88 ve üçüncü boyutu için de 0.85 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, ölçeğin bu araştırma için oldukça güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Google formlar üzerinden toplanan veriler Excel programına kodlanmış ve sonrasında verileri analiz etmek için IBM SPSS 24 paket programına aktarılmıştır. İstatistiksel analizlere geçmeden önce, veriler normallik testine tabi tutulmuştur. Araştırmanın örnekleminin 50'den fazla olması durumunda Kolmogorov-Smirnov testi bulgularına bakılmasının doğru olduğu ifade edilirken, 50'den az olması durumunda ise Shapiro-Wilk testi bulgularına bakılması gerektiği ifade edilmektedir (Büyüköztürk, 2010). Bu araştırmanın örnekleminin sayısı 50'den fazla olduğu için Kolmogorov-Smirnov testi bulgularına bakılmış ve p değerinin 0.05'ten küçük olduğu görülmüştür. Bu değer, verilerin normal dağılım göstermediğini ifade etse de Tabachnick ve Fidell (2013) p değeri 0.05'ten küçük olsa bile çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile +1.5 arasında yer alıyorsa verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilerek parametrik testlerin uygulanabileceğini ifade etmiştir. Araştırmada kullanılan Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin çarpıklık değeri -0.57 ve basıklık değeri -0.65 olarak bulunurken, Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formunun değerleri ise sırasıyla 0.53 ve -0.23 olarak bulunmuştur. Bu değerler dikkate alınarak, verilerin analizinde parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Bu doğrultuda verilerin analizinde frekans ve yüzde hesaplamaları, bağımsız örneklem t testi, Tek Yönlü ANOVA testi, gruplar arası farklılığı belirlemek amacıyla çoklu karşılaştırma testleri (Tukey, Tamhane) ve Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Bütün istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1'de araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 1

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular.

		n	%
Cinsiyet	Kadın	124	40.0
	Erkek	186	60.0
Branş	Takım Sporları	149	48.1
	Bireysel Sporlar	161	51.9
Barınma Yeri	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans	21	6.8
	Kredi Yurtlar Kurumu (KYK)	224	72.3
	Evde Ailele	23	7.4
	Evde Arkadaşlarıyla	42	13.5
Algılanan Gelir Düzeyi	Düşük	118	38.1
	Orta	176	56.8
	Yüksek	16	5.2
Yakın Arkadaş Sayısı	Hiç Yok	17	5.5
	1-2 Tane	128	41.3
	3-4 Tane	104	33.5
	5 ve Üzeri	61	19.7
Büyüdüğü Yer	İl Merkezi	163	52.6
	İlçe	93	30.0
	Köy	54	17.4
Toplam		310	100.0

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların %40.0'nin kadın, %60.0'nin erkek olduğu ve %48.1'inin branşının takım sporları, %51.9'unun branşının ise bireysel sporlar olduğu görülmektedir. Katılımcıların %6.8'i Özel Yurt/Pansiyon/Rezidansta kaldığını ifade ederken, %72.3'ü Kredi Yurtlar Kurumunda, %7.4'ü evde ailesiyle ve %13.5'i ise evde arkadaşları ile birlikte kaldığını ifade etmiştir. Algılanan gelir düzeyine bakıldığında, %38.1'i gelir düzeyini düşük olarak, %56.8'i orta olarak ve %5.2'si ise yüksek olarak algıladığını belirtmiştir. Katılımcıların %5.5'i hiç yakın arkadaşı olmadığını ifade ederken, %41.3'ü 1-2 tane, %33.5'i 3-4 tane ve %19.7'si de 5 ve daha fazla sayıda yakın arkadaşı olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %52.6'sı il merkezinde, %30.0'ı ilçe merkezinde ve %17.4'ü ise köyde büyüdüğünü belirtmiştir.

Tablo 2'de çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve iki ölçeğin alt boyutlarının toplam puanlarının ortalamalarına ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 2

Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve ölçeklerin alt boyutlarının toplam puan ortalamalarına ait bulgular.

Ölçekler ve Alt Boyutları	n	En Düşük	En Yüksek	$\bar{x}$	Ss
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	310	12	84	59.47	19.37
Aile Alt Boyutu	310	4	28	20.25	6.81
Arkadaş Alt Boyutu	310	4	28	19.54	7.54
Özel Bir İnsan Alt Boyutu	310	4	28	19.69	8.07
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	310	12	60	28.60	11.81
SKÖ-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	310	4	20	8.87	4.46
SKÖ-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	310	4	20	10.29	4.37
SKÖ-Genel Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	310	4	20	9.44	4.13

Tablo 2’de yer alan ortalama puanlara göre; katılımcıların genel olarak algıladıkları sosyal destek düzeylerinin ve ailelerinden, arkadaşlarından ve özel bir insandan algıladıkları sosyal destek düzeylerinin orta seviyenin üzerinde olduğu söylenebilir. Sosyal kaygı düzeylerinin ise orta seviyenin altında olduğu söylenebilir. Sosyal kaygı ölçeği kısa formunun alt boyutlarından olan olumsuz değerlendirilme korkusu puanlarının orta seviyenin altında olduğu ancak, yeni durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk puanı ile genel durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk puanlarının ise orta seviyede olduğu söylenebilir.

Tablo 3’de cinsiyet değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 3

Cinsiyet değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi bulguları.

Ölçekler ve Alt Boyutları	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	t	p
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	Kadın	124	59.53	20.72	0.04	0.22
	Erkek	186	59.43	18.80		
ÇBASDÖ-Aile Alt Boyutu	Kadın	124	20.39	7.18	0.29	0.18
	Erkek	186	20.15	6.56		
ÇBASDÖ-Arkadaş Alt Boyutu	Kadın	124	19.03	7.87	-0.95	0.08
	Erkek	186	19.87	7.31		
ÇBASDÖ-Özel Bir İnsan Alt Boyutu	Kadın	124	20.11	7.96	0.75	0.69
	Erkek	186	19.41	8.15		
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	Kadın	124	29.21	10.91	0.74	0.03*
	Erkek	186	28.19	12.38		
SKÖKF-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	Kadın	124	8.74	4.25	-0.40	0.05
	Erkek	186	8.95	4.60		
SKÖKF-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Kadın	124	10.96	4.31	2.20	0.93
	Erkek	186	9.85	4.37		
SKÖKF-Genel Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Kadın	124	9.51	3.82	0.25	0.05
	Erkek	186	9.39	4.34		

* $p < 0.05$

Tablo 3’te yer alan bağımsız örneklem t testi bulgularına göre; çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarının puanlarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Sosyal kaygı ölçeği kısa formunun puanlarında ise cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılık bulunurken ($p < 0.05$), ölçeğin alt boyutlarının puanlarının anlamlı derecede farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p > 0.05$). Sosyal kaygı toplam puanında kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır.

Tablo 4’de branş değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 4

Branş değişkenine ilişkin bağımsız örneklem t testi bulguları.

Ölçekler ve Alt Boyutları	Branş	n	$\bar{x}$	Ss	t	p
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	Takım Sporları	149	57.13	20.42	-2.05	0.15
	Bireysel Sporlar	161	61.63	18.13		
ÇBASDÖ-Aile Alt Boyutu	Takım Sporları	149	19.45	7.23	-1.98	0.03*

	Bireysel Sporlar	161	20.98	6.32		
ÇBASDÖ-Arkadaş Alt Boyutu	Takım Sporları	149	18.97	7.66	-1.26	0.47
	Bireysel Sporlar	161	20.06	7.41		
ÇBASDÖ-Özel Bir İnsan Alt Boyutu	Takım Sporları	149	18.71	8.49	-2.06	0.02*
	Bireysel Sporlar	161	20.60	7.57		
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	Takım Sporları	149	28.34	12.13	-0.37	0.41
	Bireysel Sporlar	161	28.84	11.53		
SKÖKF-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	Takım Sporları	149	8.48	4.39	-1.46	0.36
	Bireysel Sporlar	161	9.22	4.51		
SKÖKF-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Takım Sporları	149	10.30	4.52	0.03	0.18
	Bireysel Sporlar	161	10.29	4.24		
SKÖKF-Genel Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Takım Sporları	149	9.55	4.30	0.46	0.14
	Bireysel Sporlar	161	9.33	3.98		

* $p < 0.05$

Tablo 4’te yer alan bağımsız örneklem t testi bulgularına göre; çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği ve alt boyutlarından olan arkadaş alt boyutu puanlarında branş değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilirken ($p > 0.05$), diğer alt boyutları olan aile ve özel bir insan alt boyutları puanlarında istatistiksel olarak anlamlı derecede bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Her iki puan türünde de branşı bireysel sporlar olan katılımcılar takım sporları olan katılımcılara göre anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve alt boyutlarının puanlarında ise branş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p > 0.05$).

Tablo 5’te barınma yeri değişkenine ilişkin tek yönlü Anova analizi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 5

Barınma yeri değişkenine ilişkin Tek Yönlü Anova analizi bulguları.

	Barınma Yeri	n	$\bar{x}$	Ss	F	p	Fark
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	53.86	22.36	1.05	0.37	-
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	59.21	19.34			
	Evde Ailemle (3)	23	63.04	20.04			
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	61.71	17.42			
ÇBASDÖ-Aile Alt Boyutu	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	18.71	7.95	1.54	0.20	-
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	19.97	6.79			
	Evde Ailemle (3)	23	21.13	7.09			
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	22.00	5.93			
ÇBASDÖ-Arkadaş Alt Boyutu	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	16.71	7.76	1.28	0.28	-
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	19.54	7.63			
	Evde Ailemle (3)	23	20.57	6.37			
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	20.33	7.40			
ÇBASDÖ-Özel Bir İnsan Alt Boyutu	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	18.43	8.48	0.51	0.67	-
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	19.70	8.18			
	Evde Ailemle (3)	23	21.35	7.67			
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	19.38	7.61			
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	34.29	16.89	5.42	0.00*	1, 2>4
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	29.08	11.07			
	Evde Ailemle (3)	23	29.35	12.68			
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	22.76	10.29			
SKÖKF-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	11.57	6.22	5.64	0.00*	1>4
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	8.86	4.24			

	Evde Ailemle (3)	23	9.87	4.57				
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	7.00	3.78				
SKÖKF-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	11.10	5.80	3.53	0.01*	2>4	
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	10.58	4.15				
	Evde Ailemle (3)	23	10.35	4.96				
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	8.31	3.96				
SKÖKF-Genel Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Özel Yurt/Pansiyon/Rezidans (1)	21	11.62	5.49	5.61	0.00*	1, 2>4	
	Kredi Yurtlar Kurumu (2)	224	9.63	3.98				
	Evde Ailemle (3)	23	9.13	4.33				
	Evde Arkadaşlarıma (4)	42	7.45	3.36				

* $p < 0.05$

Tablo 5’te yer alan tek yönlü Anova testi bulgularına göre; çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin ve alt boyutlarının puanlarında barınma yeri değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Ancak, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve alt boyutlarının puanlarında barınma yeri değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0.05$). Sosyal kaygı ölçeği ve genel durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk puanlarında özel yurt/pansiyon/rezidans ve kredi yurtlar kurumunda kalanlar evde arkadaşları ile kalanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar almışlardır. Olumsuz değerlendirilme korkusu puanında özel yurt/pansiyon/rezidans kalanlar, yeni durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk puanında ise kredi yurtlar kurumunda kalanlar evde arkadaşları ile kalanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar almışlardır.

Tablo 6’da algılanan gelir düzeyi değişkenine ilişkin tek yönlü Anova analizi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 6

Algılanan gelir düzeyi değişkenine ilişkin tek yönlü Anova analizi bulguları.

	Algılanan Gelir Düzeyi	n	$\bar{x}$	Ss	F	p	Fark
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	Düşük (1)	118	57.42	19.32	2.05	0.13	-
	Orta (2)	176	60.15	18.99			
	Yüksek (3)	16	67.19	22.51			
ÇBASDÖ-Aile Alt Boyutu	Düşük (1)	118	19.46	6.77	1.79	0.16	-
	Orta (2)	176	20.58	6.61			
	Yüksek (3)	16	22.38	8.67			
ÇBASDÖ-Arkadaş Alt Boyutu	Düşük (1)	118	18.53	7.78	2.21	0.11	-
	Orta (2)	176	19.99	7.35			
	Yüksek (3)	16	21.94	7.17			
ÇBASDÖ-Özel Bir İnsan Alt Boyutu	Düşük (1)	118	19.43	7.96	1.32	0.26	-
	Orta (2)	176	19.57	8.13			
	Yüksek (3)	16	22.88	7.99			
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	Düşük (1)	118	28.99	12.50	0.10	0.89	-
	Orta (2)	176	28.34	11.38			
	Yüksek (3)	16	28.50	11.76			
SKÖKF-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	Düşük (1)	118	8.81	4.53	0.17	0.84	-
	Orta (2)	176	8.96	4.43			
	Yüksek (3)	16	8.31	4.48			
SKÖKF-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Düşük (1)	118	10.48	4.50	0.26	0.76	-
	Orta (2)	176	10.14	4.31			
	Yüksek (3)	16	10.63	4.24			
	Düşük (1)	118	9.70	4.46	0.44	0.64	-

SKÖKF-Genel Durumlarda	Orta (2)	176	9.24	3.90
Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Yüksek (3)	16	9.56	4.27

Tablo 6’da yer alan tek yönlü Anova testi bulgularına göre; çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve her iki ölçeğin de alt boyutlarının puanlarında algılanan gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 7’de yakın arkadaş sayısı değişkenine ilişkin tek yönlü Anova analizi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 7

Yakın arkadaş sayısı değişkenine ilişkin tek yönlü Anova analizi bulguları.

	Yakın Arkadaş Sayısı	n	$\bar{x}$	Ss	F	p	Fark
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	Hiç Yok (1)	17	33.71	15.86	17.80	0.00*	2, 3, 4>1 3, 4>2
	1-2 Tane (2)	128	56.16	20.38			
	3-4 Tane (3)	104	63.02	15.80			
	5 ve Üzeri (4)	61	67.54	16.06			
ÇBASDÖ-Aile Alt Boyutu	Hiç Yok (1)	17	14.06	8.14	6.64	0.00*	2, 3, 4 >1
	1-2 Tane (2)	128	19.86	7.14			
	3-4 Tane (3)	104	20.71	5.92			
	5 ve Üzeri (4)	61	21.98	6.18			
ÇBASDÖ-Arkadaş Alt Boyutu	Hiç Yok (1)	17	9.76	5.29	21.00	0.00*	2, 3, 4>1 3, 4>2
	1-2 Tane (2)	128	17.77	7.95			
	3-4 Tane (3)	104	21.49	6.03			
	5 ve Üzeri (4)	61	22.62	6.22			
ÇBASDÖ-Özel Bir İnsan Alt Boyutu	Hiç Yok (1)	17	9.88	6.08	14.99	0.00*	2, 3, 4>1 3, 4>2
	1-2 Tane (2)	128	18.53	8.63			
	3-4 Tane (3)	104	20.82	6.89			
	5 ve Üzeri (4)	61	22.93	6.59			
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	Hiç Yok (1)	17	34.65	15.91	1.94	0.12	-
	1-2 Tane (2)	128	28.27	12.25			
	3-4 Tane (3)	104	28.95	10.63			
	5 ve Üzeri (4)	61	27.00	11.20			
SKÖKF-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	Hiç Yok (1)	17	10.71	5.46	1.58	0.19	-
	1-2 Tane (2)	128	8.47	4.73			
	3-4 Tane (3)	104	9.21	4.06			
	5 ve Üzeri (4)	61	8.61	4.15			
SKÖKF-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Hiç Yok (1)	17	12.18	5.52	1.68	0.17	-
	1-2 Tane (2)	128	10.38	4.59			
	3-4 Tane (3)	104	10.32	3.88			
	5 ve Üzeri (4)	61	9.54	4.27			
SKÖKF-Genel Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	Hiç Yok (1)	17	11.76	5.31	2.22	0.08	-
	1-2 Tane (2)	128	9.41	4.29			
	3-4 Tane (3)	104	9.42	3.76			
	5 ve Üzeri (4)	61	8.85	3.94			

* $p<0.05$

Tablo 7’deki tek yönlü Anova testi bulgularına göre; çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin ve alt boyutlarının puanlarında yakın arkadaş sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği toplam puanında, arkadaş ve özel bir insan alt boyutlarının puanlarında yakın arkadaş sayısı 1-2 tane, 3-4 tane ve 5 ve üzeri olanlar hiç yakın arkadaşı olmayanlara göre, 3-4 tane olanlar ve 5 ve üzeri olanlar

da 1-2 tane olanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar alırken, aile alt boyutunda ise 1-2 tane, 3-4 tane ve 5 ve üzeri olanlar hiç yakın arkadaşı olmayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve alt boyutlarının puanlarında ise yakın arkadaş sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$).

Tablo 8’de büyüdüğü yer değişkenine ilişkin tek yönlü Anova analizi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 8

Büyüdüğü yer değişkenine göre tek yönlü Anova analizi bulguları.

	Büyüdüğü Yer	n	$\bar{x}$	Ss	F	p	Fark
Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği Toplam	İl Merkezi (1)	163	59.72	19.24	1.34	0.26	-
	İlçe (2)	93	61.16	18.80			
	Köy (3)	54	55.80	20.56			
ÇBASDÖ-Aile Alt Boyutu	İl Merkezi (1)	163	20.70	6.79	2.81	0.06	-
	İlçe (2)	93	20.60	6.42			
	Köy (3)	54	18.26	7.25			
ÇBASDÖ-Arkadaş Alt Boyutu	İl Merkezi (1)	163	19.70	7.53	0.58	0.56	-
	İlçe (2)	93	19.83	7.36			
	Köy (3)	54	18.54	7.90			
ÇBASDÖ-Özel Bir İnsan Alt Boyutu	İl Merkezi (1)	163	19.33	8.02	1.13	0.32	-
	İlçe (2)	93	20.73	7.96			
	Köy (3)	54	19.00	8.39			
Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formu Toplam	İl Merkezi (1)	163	27.33	12.13	2.66	0.07	-
	İlçe (2)	93	30.85	10.96			
	Köy (3)	54	28.56	11.87			
SKÖKF-Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	İl Merkezi (1)	163	8.49	4.54	2.44	0.08	-
	İlçe (2)	93	9.72	4.20			
	Köy (3)	54	8.54	4.55			
SKÖKF-Yeni Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	İl Merkezi (1)	163	9.80	4.44	2.45	0.08	-
	İlçe (2)	93	11.04	4.22			
	Köy (3)	54	10.48	4.31			
SKÖKF-Genel Durumlarda Sosyal Korku ve Huzursuzluk	İl Merkezi (1)	163	9.03	4.17	1.95	0.14	-
	İlçe (2)	93	10.09	3.95			
	Köy (3)	54	9.54	4.26			

Tablo 8’de yer alan tek yönlü Anova testi bulgularına göre; çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve her iki ölçeğin de alt boyutlarının puanlarında büyüdüğü yer değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 9’da çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamaları ile sosyal kaygı ölçeği kısa formu toplam puan ortalamaları arasındaki korelasyon analizi bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 9

Pearson Korelasyon analizi bulguları.

		ÇBASDÖ Toplam	ÇBASDÖ Aile	ÇBASDÖ Arkadaş	ÇBASDÖ Özel Bir İnsan	SKÖKF Toplam	SKÖKF ODK	SKÖKF YDSKH	SKÖKF GDSKH
ÇBASDÖ Toplam	r	1							
	p								
	n	310							
ÇBASDÖ Aile	r	0.77*	1						
	p	0.00							
	n	310	310						
ÇBASDÖ Arkadaş	r	0.90*	0.53*	1					
	p	0.00	0.00						
	n	310	310	310					
ÇBASDÖ Özel Bir İnsan	r	0.90*	0.51*	0.78*	1				
	p	0.00	0.00	0.00					
	n	310	310	310	310				
SKÖKF Toplam	r	-0.14*	-0.14*	-0.12*	-0.10	1			
	p	0.01	0.01	0.03	0.07				
	n	310	310	310	310	310			
SKÖKF ODK	r	-0.11*	-0.13*	-0.09	-0.08	0.89*	1		
	p	0.03	0.01	0.10	0.13	0.00			
	n	310	310	310	310	310	310		
SKÖKF YDSKH	r	-0.09	-0.09	-0.08	-0.06	0.91*	0.70*	1	
	p	0.09	0.08	0.11	0.29	0.00	0.00		
	n	310	310	310	310	310	310	310	
SKÖKF GDSKH	r	-0.17*	-0.16*	-0.15*	-0.13*	0.92*	0.73*	0.78*	1
	p	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	
	n	310	310	310	310	310	310	310	310

* $p < 0.05$

Tablo 9’da yer alan korelasyon analizi bulguları incelendiğinde; ÇBASDÖ toplam puanı ile aile alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı derecede ve yüksek düzeyde ($r=0.77$ ve $p < 0.05$), arkadaş ve özel bir insan alt boyutu arasında ise pozitif yönde anlamlı derecede ve çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=0.90$ ve $p < 0.05$). SKÖKF toplam puanı ile ODK alt boyutu, YDSKH boyutu ve GDSKH boyutu arasında, pozitif yönde, anlamlı derecede ve çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (sırasıyla $r=0.89$, $r=0.91$ $r=0.92$ ve $p < 0.05$). ÇBASDÖ toplam puanı ile SKÖKF toplam puanı arasında anlamlı düzeyde olsa da, negatif yönde ancak çok zayıf düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=-0.14$ ve $p < 0.05$). Diğer puanlar arasındaki ilişkilerin de çok zayıf düzeyde olduğu tablodaki bulgulardan anlaşılmaktadır.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda, katılımcıların algıladıkları sosyal destek düzeylerinin ve ailelerinden, arkadaşlarından ve özel bir insandan algıladıkları sosyal destek düzeylerinin orta seviyenin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Yıldız ve Dirik (2019) tarafından Manisa’da öğrenim gören 429 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi ile yürütülen bir araştırmada öğrencilerin hem genel sosyal destek düzeylerinin, hem ailelerinden, hem arkadaşlarından hem de özel bir insandan algıladıkları sosyal

destek düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Duran, Ateş ve Ateş (2022)'in Diyarbakır'da öğrenim gören 189 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi ile yürüttüğü araştırma sonucunda öğrencilerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin ve sosyal desteğin alt boyutlarının ortalama puanlarının orta seviyenin üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Göde ve Öztürk (2018) tarafından Denizli'de öğrenim gören 188 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi ile yürüttüğü araştırma sonucunda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Farklı tarihlerde ve illerde yapılan araştırmaların sonuçlarının birbiri ile benzerlik göstermesi araştırma sonuçlarının tutarlı olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek seviyesinin orta seviyenin üzerinde çıkması da sporun psikolojik gelişime sağladığı katkı ile açıklanabilir. Nitekim Morris (2003) ve Aydemir (2014) fiziksel aktivite ve sporun bireylerin fiziksel gelişimini olumlu etkilediği gibi kişilik gelişimlerine katkı sağlayıp, onları anti sosyal davranışlardan da koruduğunu ifade etmektedir. Buradan yola çıkarak, istenilen kişilik özelliklerine sahip olan ve anti sosyal davranışlara sahip olmayan bireylerin çevreleri tarafından sevilen, saygı duyulan, örnek alınan ve yaşanan problemler karşısında desteklenen bireyler oldukları düşünülmektedir. Bu durumun da öğrencilerin çevrelerinde bulunan insanlardan algıladıkları sosyal destek düzeylerini yükselttiği düşünülmektedir.

İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ve olumsuz değerlendirilme korkusu düzeylerinin orta seviyenin altında olduğu, ancak yeni durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk ile genel durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk düzeylerinin orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Çelik ve Kısa (2020) tarafından spor ile uğraşan 259 ergen ile yapılan araştırmanın sonucunda sporcu ergenlerin sosyal kaygı düzeylerinin orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Batu ve Yılmaz (2022)'in Kars'ta öğrenim gören 98 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi ile yürüttüğü araştırma sonucunda da öğrencilerin sosyal kaygı düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Çelik ve Güngör (2020), Tunç (2020) ve Öztürk (2019) tarafından benzer örneklem grupları ile yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçları desteklercesine, Ford, Ildefonso, Jones ve Arvinen-Barrow (2017) bu örneklem grubunda sosyal kaygının oldukça normal ve belirli bir seviyede olması gerektiğini ifade etmiştir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin kaygı düzeylerinin orta düzeyde çıkması endişe edilecek bir konu gibi görünse de, Başaran, Taşkın, Sanioğlu ve Taşkın (2009) ve Tiryaki (2000) sporcularda kaygının mutlaka bulunması gerektiğini ifade etmektedir. Bu bilgiler, sporcu öğrenciler için orta düzeyde kaygıya sahip olmanın sportif başarı elde etmeleri ve bu başarılarını sürdürmeleri açısından önemli olduğunu düşündürmektedir. Nitekim kaygı düzeyi çok az olan öğrencilerin sportif faaliyetleri ve bu faaliyetlerin ön hazırlıklarını gerektiği kadar ciddiye almayacakları, çok yüksek olan öğrencilerin ise zihinsel ve fiziksel olarak olumsuz etkilenmeleri sonucunda başarısız olacakları söylenebilir.

Üçüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın diğer sonucunda, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarının puanlarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yani, katılımcıların cinsiyetleri algıladıkları sosyal desteği anlamlı olarak etkilememektedir. Ancak kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde sosyal destek algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yurtdışında yapılan araştırmalara bakıldığında Litwin ve Landau (2000) ve Santa Lucia, Gesten, Rendiha-Gobioff, vd. (2000) tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarında da algılanan sosyal desteğin cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Yurtiçinde ise Dönmez, Yıldız ve Polat (2020) tarafından 283 Spor Yöneticiliği bölümü öğrencisi ile yürütülen araştırma sonucunda algılanan sosyal desteğin cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Caz ve Bardakçı (2019)'nın 268 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi ile ve Çetinkaya ve Honça (2018)'nin 453 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokul öğrencisi ile yürüttüğü araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarının birbiri ile örtüşmesi, sonuçların tutarlı olduğunu göstermektedir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin algıladıkları sosyal desteğin cinsiyete göre farklılık göstermemesi ise her iki cinsiyetin de karşılaştıkları bir sorunun çözümü veya hedefledikleri bir amaca ulaşmak için çevrelerindeki insanlar tarafından benzer oranda desteklendiğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Araştırmanın diğer sonucunda, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği ve alt boyutlarından olan arkadaş alt boyutu puanlarında branş değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı tespit edilirken, diğer alt boyutları olan aile ve özel bir insan alt boyutları puanlarında istatistiksel olarak anlamlı derecede bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Her iki puan türünde de branşı bireysel sporlar olan katılımcılar branşı takım sporları olan katılımcılara göre anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Bu sonuç, bireysel sporlar ile uğraşan katılımcıların ailelerinden veya özel bir insandan algıladıkları sosyal desteğin daha fazla olduğunu göstermektedir. Ek olarak, bireysel sporlar ile uğraşan katılımcılar için aile ve özel bir insandan algılanan sosyal desteğin kendileri için oldukça önemli olduğunu da göstermektedir. Deryahanoğlu, Demirdöken, Canaydın ve Yamaner (2019) tarafından 486 Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi ile yürütülen araştırma sonucunda da algılanan sosyal desteğin branşa göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Somoğlu (2021), Aksoy, Özcan ve Çoknaz (2018), Süel (2018), Hacıoğlu (2017) ve Özcan ve Yıldırım (2011) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları da bu sonuçları destekler niteliktedir. Yapılan araştırmalarda spor ile uğraşan öğrencilerin algıladıkları sosyal desteğin öğrencilerin takım sporunda veya bireysel sporlarda yarışmalarına göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Takım sporu ile uğraşan öğrencilerin takım arkadaşlarından, bireysel sporlar ile uğraşan öğrencilerin ise ailelerinden veya özel bir insan statüsünde olabilecek kız arkadaşlarından ya da eşlerinden daha fazla sosyal destek algıladıkları düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, her iki branştan öğrencilerin de antrenörlerinden, ailelerinden ya

da taraftarlarından algıladıkları sosyal desteğin benzer olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple, algılanan sosyal desteğin kaynağı farklı olsa da takım sporu yapanların da bireysel sporlar yapanlarında benzer oranlarda sosyal destek algıladıkları düşünülmektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin ve alt boyutlarının puanlarında barınma yeri değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yani, katılımcıların barınma yerleri algıladıkları sosyal desteği anlamlı olarak etkilememektedir. Süel (2018) tarafından 561 öğretmen adayı ile yapılan araştırma sonucunda da algılanan sosyal desteğin barınma yerine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Özdemir (2013) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Algılanan sosyal desteğin barınma yerine göre farklılık göstermemesi, öğrencilerin barınma yerleri farklı olsa bile, gündüz okulda akşamları ise geç saatlere kadar sosyal ortamlarda zaman geçirmelerinden kaynaklanabilir. Başka bir açıklama ile öğrencilerin barınma yerlerini genellikle uyumak amacıyla kullandığı, bunun dışındaki zamanlarını arkadaşları ile birlikte sosyalleşerek geçirdikleri düşünülmektedir. Sosyalleşmek için geçirilen zamanın fazla olması da öğrencilerin barınma yerlerinin algıladıkları sosyal destek üzerindeki etkisini azaltmış olabilir.

Araştırmanın diğer sonucunda, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin puanında algılanan gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yani, katılımcıların algıladıkları gelir düzeyleri algıladıkları sosyal desteği anlamlı olarak etkilememektedir. Konu ile ilgili araştırmaların sonuçlarına bakıldığında bu sonucu destekler nitelikte olduğu görülmektedir (Somoğlu, 2021; Deryahanoğlu vd., 2019; Dülger, 2009). Yapılan araştırmalarda, algılanan sosyal desteğin algılanan gelir durumuna göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, öğrencilerin spor yapmaktan veya spor bölümlerinde okumalarından dolayı, spordan aldıkları haz ve zevk sayesinde maddi durumları ikinci plana atmalarının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim öğrencilerin Spor Bilimleri Fakültesine öğrenim görebilmek için birden fazla sınavdan geçmeleri ve gerçekten sporcu olmayı ya da spor alanında çalışmayı çok isteyen öğrencilerin bu bölümlere girebildikleri düşünülmektedir. Bu sebeple, çoğunlukla spordan zevk alan ve amaçları benzer olan öğrenci grubunun algıladıkları sosyal desteğin öğrencilerin maddi durumlarından pek te fazla etkilenmediğini söylemek mümkün olabilir.

Araştırmanın diğer sonucunda, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin ve alt boyutlarının puanlarında yakın arkadaş sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği toplam puanında, arkadaş ve özel bir insan alt boyutlarının puanlarında yakın arkadaş sayısı 1-2 tane, 3-4 tane ve 5 ve üzeri olanlar hiç yakın arkadaşı olmayanlara göre, 3-4 tane olanlar ve 5 ve üzeri olanlar da 1-2 tane olanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar alırken, aile alt boyutunda ise 1-2 tane, 3-4 tane ve 5 ve üzeri

olanlar hiç yakın arkadaşı olmayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Bu sonuç, yakın arkadaş sayısındaki artışın algılanan sosyal destek düzeyini olumlu olarak etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Bayoğlu ve Purutçuoğlu (2010) algılanan sosyal desteğin genellikle yakın arkadaş çevresinden daha fazla temin edildiğini ve yakın arkadaş sayısı fazla olanların algıladıkları sosyal destek düzeyinin de fazla olduğunu ifade etmiştir. Benze şekilde Ateş (2012)'in araştırmasında da sosyal desteğin yakın arkadaşı olup olmama durumuna göre farklılık gösterdiği ve yakın arkadaşı olanlar olmayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar aldıkları tespit edilmiştir. Bu sonuç, yakın arkadaşla sahip olmanın algılanan sosyal destek üzerinde güçlü bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, yakın arkadaş sayısı fazla olan öğrencilerin sosyal destek kaynaklarının da fazla olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim sosyal destek kaynağının birden fazla olması, kaynaklardan birisine ulaşımda problem yaşandığında diğer kaynaklara başvurma imkânını da beraberinde getirmektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin puanında büyüdüğü yer değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yani, katılımcıların büyüdüğü yer algıladıkları sosyal desteği anlamlı olarak etkilememektedir. Konu ile ilgili araştırmalar incelendiğinde algılanan sosyal desteğin en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı olarak farklılık gösterdiği (Ateş, 2021; Özurmaz, 2018; Yılmaz, Yılmaz ve Karaca, 2008) ve göstermediği (Pehlivan, Özgür, Yıldız ve Dalkılıç, 2018; Koçak, Kaya ve Aslan, 2017; Yılmazel, 2013) araştırmalara ulaşmak mümkündür. Özurmaz (2018) tarafından 361 birey ile yürütülen araştırma sonucunda algılanan sosyal desteğin yaşanan yere göre anlamlı olarak farklılık gösterdiği ve kırsalda yaşayanların kentlerde yaşayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar aldıkları tespit edilmiştir. Yılmazel (2013) tarafından 185 üniversite öğrencisi ile yapılan araştırma sonucunda algılanan sosyal desteğin en uzun süre yaşanan yere göre anlamlı olarak farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmaların sonuçlarının birbirinden farklı olması örneklem gruplarının farklı sosyolojik ve demografik özelliklere sahip olması ile açıklanabilir.

Dördüncü Araştırma Sorusuna Yönelik Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun puanlarında ise cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede farklılık bulunurken, ölçeğin alt boyutlarının puanlarının anlamlı derecede farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal kaygı toplam puanında kadınlar erkeklere göre anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Tunç (2015) tarafından yapılan araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmış ve sosyal kaygının cinsiyete göre anlamlı derecede farklılık gösterdiği ve kadınların sosyal kaygı düzeylerinin erkeklere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Çakmak ve Demirtaş (2017) ve İzgiç, Akyüz, Doğan Kuğu, (2000) tarafından yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. İzgiç vd. (2000) tarafından üniversite

öğrencileri ile yapılan araştırmanın sonucundan erkek öğrencilerdeki sosyal kaygı oranı %7 olarak bulunurken, bu oran kadın öğrencilerde %8.9 olarak bulunmuştur. Bu oranlar kadınlarda sosyal kaygının erkeklere göre daha yaygın olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Fawaz ve Samaha (2021) ve Wongwatkit, Panjaburee, Srisawasdi ve Seprum (2020) sosyal kaygı düzeyinin cinsiyete göre farklılık gösterebileceğini ifade ederken ve Mahmoud, Staten, Hall ve Lennie (2012) tarafından yurtdışında yapılan araştırmaların sonucunda da kadınların sosyal anksiyete puanlarının erkeklerin puanından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Sosyal kaygının cinsiyete göre anlamlı derecede farklılık göstermesi ve kadınların sosyal kaygı puanlarının erkeklere göre daha yüksek olması kadın öğrencilerin maruz kaldığı toplumsal baskı ile açıklanabilir. Toplumsal baskı sebebiyle, bizim kültürümüzde kadınların erkeklere göre daha fazla baskıya uğraması, daha az özgür olması veya kadınlara yönelik kısıtlamaların veya önyargıların fazla olması kadınlarda sosyal kaygıyı artırabilir. Nitekim Hofmann, Asnaani ve Hinton (2010) sosyal kaygının cinsiyete göre farklılık göstermesinin en temel sebeplerinden bir tanesinin toplum tarafından kadına ve erkeğe yüklenen roller olan toplumsal cinsiyet rolleri olduğunu ifade etmektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve alt boyutlarının puanlarında ise branş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$). Yani, katılımcıların branşları sosyal kaygı düzeylerini anlamlı olarak etkilememektedir. Karacabey, Apur, Öntürk ve Akyel (2017) tarafından branşları atletizm, güreş ve jimnastik olan 119 ergen sporcu ile yürütülen bir araştırma sonucunda sosyal kaygının branşa göre farklılık göstermediği ve bu branşlardaki sporcu ergenlerin sosyal kaygı düzeylerinin birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu araştırmanın sonucunda bu sonuçlardan farklı bir sonucun çıkması beklenmekteydi. Çünkü takım sporları ile uğraşan sporcuların yaşadıkları her türlü sorun karşısında takım arkadaşlarından destek alabileceği, kendilerine verilen görev ve sorumlulukları takım arkadaşlarının desteği ile daha başarılı olarak yapabileceği ve istenmeyen bir durum ile karşılaştıklarında bu durumun tek sorumlusunun kendileri olmayacağı düşüncelerinden yola çıkarak sosyal kaygı düzeylerinin daha az olduğu tahmin edilmekteydi. Nitekim Çelik ve Kısa (2020) tarafından 259 sporcu öğrenci ile yapılan araştırma sonucunda takım sporları ile uğraşan öğrencilerin sosyal kaygı düzeyleri düşük olarak bulunurken bireysel sporlar ile uğraşanları orta düzey olarak bulunmuştur. Bu sonuç, bireysel sporlar ile uğraşan bireylerin sosyal kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve alt boyutlarının puanlarında barınma yeri değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı derecede bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal kaygı ölçeği ve genel durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk puanlarında özel yurt/pansiyon/rezidanda ve kredi yurtlar kurumunda kalanlar evde arkadaşları ile

kalanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar almışlardır. Olumsuz değerlendirilme korkusu puanında özel yurt/pansiyon/rezidansta kalanlar, yeni durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk puanında ise kredi yurtlar kurumunda kalanlar evde arkadaşları ile kalanlara göre anlamlı derecede daha yüksek puanlar almışlardır. Bu sonuç, evde arkadaşları ile kalan katılımcıların sosyal kaygı düzeylerinin diğer yerlerde kalanlara göre anlamlı olarak daha az olduğunu göstermektedir. Özyürek ve Demiray (2011)'ın 305 öğrenci ile yürüttüğü araştırma sonucunda yurttaki kalan öğrencilerin kaygı düzeyleri, ailesinin yanında kalanlara göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Çevik ve Öneren (2019) tarafından 198 üniversite öğrencisi ile yürütülen araştırma sonucunda ise bu sonucun tam tersi olarak barınma yerinin sosyal kaygıyı etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarının birbirinden farklılık göstermesi örneklem gruplarının farklı özelliklere sahip olmaları ile açıklanabilir. Ayrıca, barınma yeri değişkeni ile sosyal kaygı arasında nasıl bir etkileşim olduğunu inceleyen araştırmaların sayısının oldukça az olduğu tespit edilmiş ve sonuçların karşılaştırılması sağlıklı bir şekilde yapılamamıştır. Daha kapsamlı sonuçlara ulaşabilmek için bu değişkenler arasındaki etkileşimi inceleyen araştırmaların sayısının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve ölçeğin alt boyutlarının puanlarında algılanan gelir düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yani, katılımcıların algıladıkları gelir düzeyleri sosyal kaygı düzeylerini anlamlı olarak etkilememektedir. Çağlar, Dinçyürek ve Arsan (2012) tarafından 300 üniversite öğrencisi ile yürütülen araştırma sonucunda da sosyal kaygının algılanan gelir düzeyine göre farklılık göstermediği tespit edilirken Akboğa ve Gürkan (2019)'ın 426 ergen ile yaptığı araştırma sonucunda da gelir düzeyinin sosyal kaygı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Knappe, Beesdo-Baum, Fehm, Stein, Lieb ve Witche (2011) tarafından yapılan araştırma sonucunda da benzer sonuçlara ulaşılmış algılanan gelir düzeyinin sosyal kaygı üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasında, sosyal kaygının maddi durumdan daha ziyade, ruhsal, psikolojik, genetik, travmatik veya sosyolojik durumlar ile daha bağlantılı olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim literatür incelendiğinde sosyal kaygı gibi psikolojik bir problemin yine travma yaşama, dışlanma, reddedilme, vb. gibi psikolojik olarak istenmeyen olaylara maruz kalınması sonrasında ortaya çıktığı veya düzeyinin daha da arttığı görülmektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve alt boyutlarının puanlarında yakın arkadaş sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani, katılımcıların sahip oldukları yakın arkadaş sayısı sosyal kaygı düzeylerini anlamlı olarak etkilememektedir. Yurtiçinde ve yurtdışında konu ile ilgili yapılan araştırmaların sonuçları bu sonucu destekler niteliktedir (Namlı, 2020; Tillfors, Perrson, Willen ve Burk, 2012; Aydın ve Sütçü, 2007; Erath, Flanagan ve Bierman, 2007). Yapılan araştırmalar

sonucunda yakın arkadaş sayısı fazla olan bireylerin sosyal kaygı düzeyleri az olanlara göre daha düşük düzeyde bulunmuştur. La Greca ve Lopez (1998) sosyal kaygı ile arkadaş sayısı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğunu ve yakın arkadaş sayısı arttıkça sosyal kaygının azaldığını tespit etmiştir. Benzer şekilde, La Greca ve Harrison (2005)'da arkadaşlık ilişkilerinin sosyal kaygını güçlü bir yordayıcısı olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırma sonuçlarının birbiri ile paralellik göstermesi, sonuçların tutarlı olduğunu göstermektedir. Yakın arkadaş sayısı arttıkça sosyal kaygı düzeyinin azalması, bireyin etrafında güvенеbileceği insan sayısının fazla olmasına bağlı olarak kendilerini güvende hissetmelerinden ve ihtiyacı olduğu durumda kendilerine destek olacak kişilerin sayısının fazla olduğunu bilmesinden kaynaklanabilir. Nitekim yalnızlık problemi yaşayan bireylerin sosyal kaygı problemi de yaşadıkları bilinmektedir.

Araştırmanın diğer sonucunda, sosyal kaygı ölçeği kısa formunun ve ölçeğin alt boyutlarının puanlarında büyüdüğü yer değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Yani, katılımcıların büyüdüğü yer sosyal kaygı düzeylerini anlamlı olarak etkilememektedir. Aktaş ve Özmen (2020) tarafından yapılan bir araştırma sonucundan sosyal kaygı ile bireyin büyüdüğü yer arasında bir ilişki olmadığı ve sosyal kaygının bireyin büyüdüğü yerin farklı olmasından etkilenmediği tespit edilmiştir. Bardakçı ve Arslan (2021)'ın 1104 üniversite öğrencisi ile yürüttüğü araştırma sonucunda da benzer sonuçlara ulaşılmış ve öğrencilerin sosyal kaygı düzeylerinin büyüdüğü/ikamet ettikleri yerden etkilenmediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, sosyal kaygının bireylerin büyüdüğü yerden bağımsız olarak, genetik, psikolojik, sosyolojik ya da travmatik olaylar sonucunda meydana gelmesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Nitekim psikolojik bir olgu olan sosyal kaygının, psikolojik travmalardan, genetik yatkınlıklardan ya da stres, yalnızlık veya dışlanma gibi psikolojik olgulardan daha fazla etkilendiği düşünülmektedir.

Beşinci Araştırma Sorusuna Yönelik Sonuç ve Tartışma

ÇBASDÖ toplam puanı ile aile alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı derecede ve yüksek düzeyde ($r=0.77$ ve $p<0.05$), arkadaş ve özel bir insan alt boyutu arasında ise pozitif yönde anlamlı derecede ve çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=0.90$ ve $p<0.05$). Bu sonuç, aileden, arkadaştan ya da özel bir insandan algılanan sosyal desteğin bireylerin algılanan sosyal destek düzeylerini ciddi oranda artırdığını göstermektedir. Yiğit (2023), Tunç (2023) ve Bayar (2016) tarafından yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmış ve aileden, arkadaştan ya da özel bir insandan algılanan sosyal desteğin toplam sosyal destek düzeyini arttırdığı tespit edilmiştir. Bu durum, bireyin sahip olduğu farklı sosyal destek kaynaklarından yararlanarak, toplam sosyal destek puanını arttırabileceği şeklinde yorumlanabilir. Bazı olaylarda ailenin, bazı olaylarda arkadaşın bazı olaylarda ise özel bir insanın sosyal destek kaynağı olarak kullanma imkânına sahip olmak,

öğrencilerin toplam algılanan sosyal destek düzeyini arttırabilmeleri açısından bir avantaj olarak düşünülebilir.

SKÖKF toplam puanı ile ODK alt boyutu, YDSKH boyutu ve GDSKH boyutu arasında, pozitif yönde, anlamlı derecede ve çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (sırasıyla $r=0.89$, $r=0.91$ $r=0.92$ ve $p<0.05$). Bu sonuç, olumsuz değerlendirilme korkusu, yeni durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk veya genel durumlarda sosyal korku ve huzursuzluk yaşayan bireylerin sosyal kaygı düzeylerini ciddi oranda artırdığını göstermektedir. Kılıçarslan ve Parmaksız (2020) tarafından yapılan araştırma sonucunda da sosyal kaygı toplam puanı ile alt boyutlarının puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ve alt boyutlardan herhangi birisinde meydana gelen artışın toplam sosyal kaygı puanını da artıracığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde Leary ve Kowalski (1995) ve Rapee ve Heimberg (1997) olumsuz değerlendirilmekten korkmanın sosyal kaygı için oldukça önemli bir etken olduğunu ifade etmiştir. Çaçan (2020) tarafından yapılan araştırma sonucunda da olumsuz değerlendirilme korkusu arttıkça sosyal kaygının da artış gösterdiği sonucuna varılmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında, olumsuz değerlendirilmekten korkan bireylerin bu duruma maruz kalmamak adına toplum içerisine göz önünde olmamaya dikkat etmelerinin, insanlarla iletişimi kısıtlamalarının, yeni insanlarla tanışmaktan kaçınmalarının ve hatalı bir davranış sonrasında çevresindekilerin kendisi hakkında olumsuz düşüncelere sahip olacağı düşüncesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

ÇBASDÖ toplam puanı ile SKÖKF toplam puanı arasında anlamlı olsa da, negatif yönde ancak çok zayıf düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($r=-0.14$ ve $p<0.05$). Bu sonuç, algılanan sosyal destek artsa bile sosyal kaygının bu durumdan çok az etkileneceği şeklinde yorumlanabilir. Başka bir deyişle, sosyal kaygının, algılanan sosyal destekten daha ziyade başka olgular ile daha yakından ilgili olduğu söylenebilir. Wilson, Weiss ve Shook (2020) tarafından Amerika’da öğrenim gören 1024 ve Barnett, Maciel, Johnson ve Ciepluch (2020) tarafından 813 üniversite öğrencisi ile yürütülen araştırmaların sonucunda da algılanan sosyal destek ile sosyal kaygı arasında negatif yönde, anlamlı ancak düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Dughi (2020)’nin yaptığı araştırma sonucunda da algılanan sosyal destek ile sosyal kaygı arasında zıt yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ertan (2017) tarafından 260 yetişkin ile yapılan araştırma sonucunda algılanan sosyal destek ile sosyal kaygı arasında negatif yönde, anlamlı ancak çok düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Baltacı (2010)’nın 811 üniversite öğrencisi ile yaptığı araştırma sonucunda da algılanan sosyal destek ile sosyal kaygı arasında negatif yönde ancak çok düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Coşkun ve Akkaş (2009) tarafından yapılan araştırmanın sonucu da bu sonuçları destekler niteliktedir. Sosyal kaygının algılanan sosyal destek ile güçlü bir ilişkisinin olmaması sosyal kaygının algılanan destekten ziyade diğer psikolojik

olgular ile alakalı olmasından kaynaklanabilir. Öztürk (2014)'e göre sosyal kaygının ortaya çıkmasındaki en önemli şeylerden birisi bireylerin kazanmış oldukları yanlış düşünsel şemalardır. Bu yanlış şemalar, bireyleri olumsuz düşüncelere sevk ederek sosyal kaygı geliştirmelerine zemin hazırlar. Türkçapar (1999) ise, sosyal kaygının üç temel nedeni olduğunu ifade etmiş ve bu temel nedenleri utanç yaşantıları, suçluluk duyguları ve ayrılma kaygıları olarak açıklamıştır. Buradan hareketle sosyal kaygının en temel nedenlerinin yanlış oluşturulan bilişsel şemalar, utanç yaşantıları, suçluluk duygusu ve ebeveynlerden ayrılma kaygısı olduğu görülmektedir. Bu durumda, algılanan sosyal destek ile sosyal kaygı arasında oldukça zayıf bir ilişki ortaya çıkması kabul edilebilir bir durum olarak görülebilir. Nitekim bireyin yaşantısını psikolojik olarak derinden sarsan sosyal kaygı ile baş etmede algılanan sosyal destekten daha ziyade profesyonel bir uzmandan alınacak yardımın daha etkili olacağı düşünülmektedir.

Öneriler

Araştırma bulguları çerçevesinde aşağıdaki ifade edilen önerilerin dikkate alınması gerektiği düşünülmüştür.

- Araştırmaya farklı demografik değişkenler eklenerek farklı örneklem grupları ile tekrarlanıp, araştırmaların sonuçları karşılaştırılabilir.
- Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin algılanan sosyal destek düzeylerini artırmak için alanında uzman kişiler üniversiteye davet edilerek sosyal destek kaynakları konulu seminerler düzenlenebilir.
- Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerini azaltmak için alanında uzman kişiler üniversiteye davet edilerek kaygı ile baş etme yöntemleri konusunda seminerler düzenlenebilir.
- Algılanan sosyal desteği artırmak amacıyla öğrencilerin sınıf arkadaşları ile birlikte katılabileceği etkinlikler düzenlenerek yakın arkadaş sayılarını ve arkadaşlık düzeylerini arttırmaları sağlanabilir.
- Kadın ve yurtlarda kalan öğrencilerin sosyal kaygı düzeyini düşürmek amacıyla, bu öğrencilere yönelik eğitimler, seminerler veya etkinlikler düzenlenebilir.
- Öğrencilerin sosyal kaygı düzeylerini azaltmak amacıyla, öğrencilerde sosyal kaygı oluşmasına sebep olan sosyolojik, psikolojik, akademik, fizyolojik, vb. etmenler araştırılıp, çözüm önerileri üzerinde çalışmalar yapılabilir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi:23.11.2023

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası:08/06

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçler birinci ve ikinci yazar, giriş kısmı ile ilgili süreçler üçüncü yazar, tartışma ve sonuç kısmı ile ilgili süreçler ise birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akboğa, Ö. F., ve Gürkan, U. (2019). Gençlerde internet bağımlılığı ile sosyal kaygı bozukluğu arasındaki ilişkinin yaşam doyumu ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(6), 443-464.
- Aksoy, E., Özcan, G., ve Çoknaz, H. (2018). Ortaöğretim kurumlarında okul sporlarına katılan öğrencilerin algılanan sosyal destek düzeyleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(60), 692-698.
- Aktaş, M. R., ve Özmen, E. (2021). Obez bireylerde sosyal kaygı düzeyi ve sosyal kaygıyı etkileyen etmenler. *Kafkas Journal of Medical Sciences*, 11(2), 256-262.
- APA (2013). *Diagnostic and Statistical Manual for Mental Disorders*. 5th Edition (DSM -V). Washington DC: American Psychiatric Association.
- Arıkan, G., ve Çimen, E. (2020). Üniversite adaylarının spor yaralanma kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 5(2), 118-127.
- Asan, S. (2023). Beden eğitimi öğretmen adaylarının iş bulma kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 5(1), 15-20.
- Ateş, B. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal destek algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 30, 1-16.
- Ateş, M. F. (2021). Covid-19 Salgını Sürecinde Bireylerin Kaygı ve Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Sosyodemografik Özellikler, Algılanan Sosyal Destek, Duygusal Düzenleme ve Empati Açısından İncelenmesi. Yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Aydemir, İ. Emre (2014). *Spor genel müdürlüğü'nün yürüttüğü okul sporları faaliyetlerinin değerlendirilmesi: Bolu örneği*. Yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Aydın, A. ve Sütçü, S. T. (2007). Ergenler İçin Sosyal Kaygı Ölçeğinin (ESKÖ) geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 14(2), 79-89.
- Aydoğan, H. ve Güner, O. (2023). Spor bilimleri alanındaki üniversite öğrencilerinin benlik saygıları ile etkileşim kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(4), 1133-1145.
- Aygün, M. (2020). Spor lisesi ve düz lise öğrencilerinin kariyer kaygısı ve bilinçli farkındalıklarının incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(4), 90-100.
- Baltacı, Ö. (2010). *Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı, sosyal destek ve problem çözme yaklaşımları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Bardakçı, S. ve Arslan, A. (2021). Üniversite öğrencilerinin dijital bağımlılıklarının sosyal kaygı düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(230), 899-922.
- Barnett, M. D., Maciel, I. V., Johnson, D. M., ve Ciepluch, I. (2020). Social anxiety and perceived social support: Gender differences and the mediating role of communication styles. *Psychological Reports*, 124(1), 1-18.

- Başaran, M. H., Taşkın, Ö., Sanioğlu, A., ve Taşkın, A. K. (2009). Sporcularda durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 533-542.
- Batu, B., ve Yılmaz, H. (2022). Spor ve müzik bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 157-165.
- Bayar, Ö. (2016). *Üniversite öğrencilerinde öz-şefkatini yordayıcıları olarak bağlanma tarzı ve algılanan sosyal destek*. Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayın, Ü. (2020). *Ergenlerde affetme ve algılanan sosyal destek*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Bayoğlu, A. S., ve Puruçcuoğlu, E. (2010). Yetiştirme yurdunda kalan ergenlerin gelecek beklentileri ve sosyal destek algıları. *Kriz Dergisi*, 18(1), 27-39.
- Bayraktar, Ö. (2011). *Üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek düzeyleri ile duygusal zekaları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Budak, H., Sanioğlu, A., Keretli, Ö., Durak, A., ve Öz, B. (2020). Spor yaralanmasının kaygı üzerindeki etkileri. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 38-47.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: PEGEM Yayınları.
- Can, F., ve Bozgün, K. (2021). Sosyal Kaygı Ölçeği Kısa Formunun Türkçeye uyarlanarak psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 156-168.
- Caz, C., ve Bardakçı, S. (2019). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin algılamış oldukları sosyal desteğin lisansüstü eğitime yönelik tutumu yordama gücü: Marmara Üniversitesi örneği. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(28), 186-197.
- Coşkun, Y., ve Akkaş, G. (2009). Engelli çocuğu olan annelerin sürekli kaygı düzeyleri ile sosyal destek algıları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 213-227.
- Cox, D. W., ve Buhr, E. E. (2016). Linking partner emotional support, partner negative interaction, and trauma with psychological distress: Direct and moderating effects. *Journal of Social and Personal Relationships*, 33(3), 303-319.
- Çaçan, Ö. (2020). *Olumsuz değerlendirilme korkusu ile sosyal anksiyete belirtileri arasındaki ilişkide bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin aracı rolünün incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Kent Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Çağlar, M., Dinçyürek, S., ve Arsan, N. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygılarının analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43(43), 106-116.
- Çakmak, A., ve Demirbaş, E. A. (2017). Farklı türde ortaokula devam eden öğrencilerin sosyal kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 138-155.
- Çavuşoğlu, G., ve Yılmaz, A. K. (2020). Üniversite öğrencilerinin egzersizde motivasyonel düzenleme ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(2), 106-114.
- Çelik, N., ve Kısa, C. (2020). Bireysel sporlar ve takım sporlarıyla uğraşan ergenlerin sosyal kaygı ve öz yeterliklerinin incelenmesi. *Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 1-13.
- Çelik, O. B., ve Güngör, N. B. (2020). The effects of the mental training skills on the Prediction of the sports sciences faculty students' anxiety levels. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 5(9), 888-929.
- Çetinkaya, A., ve Mutlu, T. O. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik motivasyonları ve işsizlik kaygılarının danışman yönlendirme rolü açısından incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 96-112.
- Çetinkaya, F. F., ve F. Korkmaz (2019). Algılanan sosyal destek ile stres düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(1), 91-103.
- Çetinkaya, T., ve Honça, A. (2019). Üniversite öğrencilerinin algılanan sosyal destek düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 14(2), 217-229.
- Çevik, V. A., ve Öneren, M. (2019). Önlisans öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 1-12.

- Daig, I., Herschbach, P., Lehmann, A., Knoll, N., ve Decker, O. (2009). Gender and age differences in domain-specific life satisfaction and the impact of depressive and anxiety symptoms: A general population survey from German. *Quality of Life Research*, 18(6), 669-678.
- Deryahanoğlu, G., Demirdöken, Ç., Canaydın, A., ve Yamaner, F. (2019). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik özyeterlik ve sosyal destek düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(66), 1407-1413.
- Dönmez, E., Yıldız, K., ve Polat, E. (2020). Spor yöneticisi adaylarının algıladıkları sosyal destek ile sosyal ağlardaki sosyal destek beklentisi ilişkisinin incelenmesi. *FOCUSS Spor Yönetimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 17-30.
- Dughi, T. (2020). Perceived social support and anxiety: A Correlational analysis. *Journal Plus Education*, 1, 287-295.
- Duran, M., Ateş, N., ve Ateş, H. (2022). Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin algıladıkları sosyal destek, özel yetenek sınavı puanı ve özgüven düzeyleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 62-75.
- Dülger, Ö. (2009). *Ergenlerde Algılanan Sosyal Destek ile Karar Verme Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eker, D., Arkar, H., ve Yaldız, H. (2001). Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin gözden geçirilmiş formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 12(1), 17-25.
- Erath, S. A., Flanagan, K. S., ve Bierman, K. L. (2007). Social anxiety and peer relations in early adolescence: Behavioral and cognitive factors. *J Abnorm Child Psychology*, 35, 405-416.
- Ertan, L. (2017). *Zihinsel Engelli Çocuğa Sahip Ana Babalarda Sosyal Kaygı ve Algılanan Sosyal Destek*. Yüksek lisans tezi. Nişantaşı Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Fawaz, M., ve Samaha, A. (2021). E-learning: Depression, anxiety, and stress symptomatology among Lebanese university students during COVID-19 quarantine. *Nursing Forum*, 56(1), 52-57.
- Ford, J. L., Ildefonso, K., Jones, M. L., ve Arvinen-Barrow, M. (2017). Sport-related anxiety: Current insights. *Open Access Journal of Sports Medicine*, 8, 205-212.
- Göde, O., ve Öztürk, Ö. (2018). Spor bilimleri öğrencilerinin etkileşim kaygıları ve sosyal destek algılarının incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 109-120.
- Gökler, I. (2007). Çocuk ve Ergenler İçin Sosyal Destek Değerlendirme Ölçeği Türkçe Formunun uyarlama çalışması: Faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 14(2), 90-99.
- Gündoğan, S., ve Sargın, N. (2018). Ortaöğretim öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin, algılanan sosyal destek ve öznel iyi oluş açısından incelenmesi. *The J. of Int. Lingual Social and Educational Sciences*, 4(2), 288-295.
- Hacıoğlu, M. (2017). *Spor Alanında Özel Yetenek Sınavına Giren Adayların Sosyal Destek Algılarının Stresle Başa Çıkma Tarzlarına Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Celal Bayar Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Hofmann, S. G., Asnaani, M. A., ve Hinton, D. E. (2010). Cultural aspects in social anxiety and social anxiety disorder. *Depression and Anxiety*, 27(12), 1117-1127.
- House, J. S. (1983). *Work Stress and Social Support*. Addison-Wesley Series on Occupational Stress.
- Hupcey, J. E. (1998). Social support: Assessing conceptual coherence. *Qualitative Health Res.*, 8(3), 304-318.
- İzgiç, F., Akyüz, G., Doğan, O., ve Kuğu, N. (2000). Üniversite öğrencilerinde sosyal fobi yaygınlığı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 1(4), 207-214.
- Karaağaç, G., ve Çakır, E. (2021). Spor salonlarına giden bireylerin sağlıklı beslenme tutumları ve sosyal görünüş kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(3), 167-177.
- Karacabey, K., Apur, U., Öntürk, Y., ve Akyel, Y. (2017). Ergen sporcuların kaygı ve kendine güven düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi: Sporcu eğitim merkezleri örneği. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(2/1), 111-121.
- Karacan, E. (1996). Çocukluk ve ergenlik çağında sosyal fobi. *3P Dergisi*, 4, 28-34
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, L. (2022). *Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı ve Okula Yabancılaşma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın.

- Kermen, U., Tosun, N. İ., ve Doğan, U. (2016). Yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşun yordayıcısı olarak sosyal kaygı. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 20-29.
- Kılıçarslan, S., ve Parmaksız, İ. (2020). Ergenlerde şiddet eğiliminin yordayıcıları olarak sosyal kaygı ve duygusal özerklik. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 1-14.
- Kim, J. H. (2017). Smartphone-mediated communication vs. face-to-face interaction: Two routes to social support and problematic use of smartphone. *Computers in Human Behavior*, 67, 282-291.
- Knappe, S., Beesdo-Baum, K., Fehm, L., Stein, M. B., Lieb, R., ve Wittchen, H. (2011). Social fear and social phobia subtypes among community youth: Differential clinical features and vulnerability factors. *Journal of Psychiatric Research*, 45, 111-120.
- Koçak, D. Y., Kaya, İ. G., ve Aslan, E. (2017). Klimakterik dönemindeki kadınların algıladıkları sosyal destek düzeyi ve etkileyen faktörler. *Journal of Academic Research in Nursing (JAREN)*, 3(2), 66-72.
- Köroğlu, Y., ve Sitti, S. (2023). Tenis oynayan bireylerin sosyal görünüş kaygısı ve egzersiz bağımlılığı düzeylerinin incelenmesi. *Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 126-136.
- La Greca, A. M., ve Harrison, H. M. (2005). Adolescent peer relations, friendships, and romantic relationships: Do they predict social anxiety and depression?. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 34 (1), 49-61.
- La Greca, A. M., ve Lopez, N. (1998). Social anxiety among adolescents: Linkages with peer relations and friendships. *Journal of abnormal child psychology*, 26(2), 83-94.
- Leary, M. R., ve Kowalski, R.M. (1990). Impression management: A literature review and two-component model. *Psychological Bulletin*, 10(1), 34-47.
- Litwin, H., ve Landau, R. (2000). Social network type and social support among the old-old (Statistical Data Included). *Journal of Aging Studies*, 14, 213-228.
- Maçça, E., Kalkavan, A., ve Akoğuz Yazıcı, N. (2023). Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyal fizik kaygı düzeylerinin araştırılması. *Spor Eğitim Dergisi*, 7(3), 279-286.
- Mahmoud, J. S. R., Staten, R. T., Hall, L. A., ve Lennie, T. A. (2012). The Relationship among young adult college students' depression, anxiety, stress, demographics, life satisfaction, and coping styles", *Issues in Mental Health Nursing*, 33(3), 149-156.
- Makas, S. (2019). *Yaşam Doyumunun Duyguları İfade Etme, Kendini Toparlama Gücü ve Algılanan Sosyal Destek Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Monette, D. R., Sullivan, T., ve De Jong, C. R. (1990). *Applied Social Research*. New York: Harcourt Broce Jovanovich.
- Morris, L. (2003). Sport, physical activity and antisocial behavior in youth. *Australian Institute of Criminology*, 249, 1-6.
- Musa, M. (2020). Fitness merkezlerinde spor yapan bireylerin sosyal görünüş kaygısı ve özgüven düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 503-518.
- Namlı, G. (2020). *Ortaokul Öğrencilerinde Akran Zorbalığı ve Sosyal Anksiyetenin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Namlı, S., ve Buzdağlı, Y. (2020). Aktif sporcuların yaralanma sonrası kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(4), 469-480.
- Nunes, C., Ayala-Nunes, L., Pechorro, P., ve La Greca, A. M. (2018). Short Form of the Social Anxiety Scale for Adolescents among community and institutionalized Portuguese youths. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 18(3), 273-282.
- Özcan, G., ve Yıldırım, S. (2011). Lisanslı olarak takım sporu ve bireysel spor yapan ile spor yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin karşılaştırılması. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 111-135.
- Özdemir, İ. (2013). *Aile Yanında Yaşayan ve Ailesinden Ayrı Yaşayan Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Sosyal Destek, Stresle Başa Çıkma Tarzları, Kaygı Düzeyleri ve Psikolojik Belirtiler Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, A. (2004). *Sosyal Kaygıya İlişkin Kendini Sunma Modeli*. Doktora tezi. Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Öztürk, A. (2014). Sosyal kaygıyı açıklayan yaklaşımlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(48), 15-26.
- Öztürk, F., Hazar, M., Beyleroğlu, M., ve Çelikağ, G. (2018). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğretmen adaylarının sosyal fizik kaygıları ve beden imgesinden hoşnut olma düzeyleri. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 33-42.
- Öztürk, S. E. (2019). *Dart Sporcularının Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Performansa Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Özvurmaz, S. (2018). Yaşlı bireylerin yalnızlık düzeyleri ve sosyal destek algıları arasındaki ilişki. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(3), 118-125.
- Özyürek, A., ve Demiray, K. (2010). Yurtta ve ailesi yanında kalan ortaöğretim öğrencilerinin kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11(2), 247-256.
- Pehlivan, S., Özgür, Y. F., Yıldız, H., ve Dalkılıç, H. E. (2018). Romatolojik hastalıklarda sosyal destek ve bakım veren yükü. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 44(1), 19-25.
- Rapee, R. M., ve Heimberg, R. G. (1997). A cognitive-behavioral model of anxiety in social phobia. *Behaviour Research Therapy*, 35(8), 741-756.
- Saki, Ü., ve Çankaya, S. (2022). Üniversite oyunlarına katılan futbolcularda spor yaralanması kaygı düzeyi ile çok alanlı kararlılık arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 498-514.
- Santa Lucia, R. C., Gesten, E., Rendina-Gobioff, G., Epstein, M., Kaufmann, D., Salcedo, O., ve Gadd, R. (2000). Children's school adjustment: A developmental transactional systems perspective. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 21(4), 429-446.
- Sarıkabak, M. (2018). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin sosyal fizik kaygı durumları ve duygusal zekâ düzeylerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(Özel Sayı), 74-85.
- Sarıkol, E., ve Hoşver, P. (2023). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin iş bulma kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 106-111.
- Somoğlu, M. B. (2021). Sporcu öğrencilerin algıladıkları sosyal destek düzeylerinin belirlenmesi. *ROL Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 40-51.
- Süel, N. (2018). *Beden eğitimi öğretmen adaylarının yalnızlık ve algıladıkları sosyal destek düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Aksaray Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Şahin, A. (2018). Spor salonuna giden yetişkinlerin sosyal fiziki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 14-26.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston: Pearson.
- Tekkurşun Demir, G., Namlı, S., ve Cicioğlu, H. İ. (2021). Takım ve bireysel sporlarda sosyal görünüş kaygısı sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumun belirleyicisi midir? *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 124-134.
- Thoits, P. A. (1995). Stress, coping, and social support processes: Where are we? What next? *Journal of Health and Social Behavior*, 53-79.
- Tillfors, M., Perrson, S., Willen, M., ve Burk, W. J. (2012). Prospective links between social anxiety and adolescent peer relations. *Journal of Adolescence*, 35, 1255-1263.
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor psikolojisi: Kavramlar, kuramlar ve uygulama*. Ankara: Eylül Kitabevi ve Yayınevi.
- Toprak, N., ve Saraç, L. (2018). Sporcuların sosyal görünüş kaygısı ve kilofobi düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 111-118.
- Tunç, A. Ç. (2015). *Sporun üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı ve öznel iyi oluş düzeylerine etkisi*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Tunç, A. Ç. (2020). Anxiety and psychological well-being levels of faculty of sports sciences students. *International Education Studies*, 13(5), 117-124.
- Tunç, S. (2023). *Algılanan sosyal destek düzeyi, ait olma ihtiyacı ve sosyal dışlanmanın yalnızlık ile olan ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.

- Turhan, M. Ö., ve Arslanbğa, R. (2022). Spor Bilimleri Fakültesindeki öğretmen adaylarının iş bulma kaygısı ve algılanan stres düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 1138-1152.
- Türkçapar, H. (1999). Sosyal fobinin psikolojik kuramı. *Klinik Psikiyatri*, 28, 452-456.
- Türker, A., Er, Y., Yavuz Eroğlu, S., Şentürk, A., ve Durmaz, M. (2018). Spor yapan bireylerin sosyal görünüş kaygısı ve benlik saygısının incelenmesi. *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 8-15.
- Uchino, B. N., ve Cacioppo, J. T. (1996). The relationship between social support and physiological processes. A review with emphasis on underlying mechanisms and implications for health. *Psychological Bulletin*, 119(3), 488-508.
- Ünver, Ş., Şimşek, E., İslamoğlu, İ., ve Arslan, H. (2020). Üniversite takımlarında yer alan sporcuların yaralanma kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(3), 400-410.
- Ürün, Ö. D., ve Öztürk, C. Ş. (2020). Yetişkin bireylerde sosyal görünüş kaygısı ile sosyal kaygı, benlik saygısı ve yaşam doyumu arasındaki ilişkiler. *Adnan Menderes Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(1), 37-45.
- Wilson, J. M., Weiss, A., ve Shook, N. J. (2020). Mindfulness, self-comparison, and sorving: Factors that explain the relation between perceived social support and well-being. *Personality and Individual Differences*, 152, 1-9.
- Wongwatkit, C., Panjaburee, P., Srisawasdi, N., ve Seprum, P. (2020). Moderating effects of gender differences on the relationships between perceived learning support, intention to use, and learning performance in a personalized e-learning. *Journal of Computers in Education*, 7(2), 229-255.
- Yalçın, Y., ve Kurnaz, H. K. (2021). Spor merkezlerine üye olan bireylerin duygusal yeme ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 3818-3833.
- Yıldırım, İ. (1997). Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin geliştirilmesi, güvenilirliği ve geçerliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(13), 81-87.
- Yıldırım, İ. (2006). Akademik başarının yordayıcısı olarak gündelik sıkıntılar ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(30), 258-267.
- Yıldız, A. B. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi adaylarının spor yaralanması kaygıları ile sportif sorunlarla başa çıkma becerilerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 408-425.
- Yıldız, K., ve Dirik, D. (2019). Algılanan sosyal destek ve stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkide algılanan öz yeterliliğin rolü. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 132-144.
- Yılmaz, E., Yılmaz, E., ve Karaca, F. (2008) Üniversite öğrencilerinde sosyal destek ve yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Genel Tıp Dergisi*, 18, 71-79.
- Yılmaz, K., ve Caz, Ç. (2022). Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin kariyer planlamaları ile iş bulma kaygıları arasındaki ilişki. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 39-52.
- Yılmazel, G. (2013). Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinde algılanan sosyal destek ve sağlıkla ilgili davranışlar. *New Symposium Journal*, 51(3), 151-157.
- Yiğit, N. S. (2023). *Üniversite Öğrencilerinin Duygu Düzenleme Becerileri ile Algılanan Sosyal Destek ve Psikolojik Sağlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., ve Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41.

Bu eser [Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.